

STICHTING LEREN VAN ELKAAR, ROTTERDAM

FINANCIEEL VERSLAG 2016

INHOUDSOPGAVE

Inhoud

VOORWOORD	1
1 BESTUURSVERSLAG	2
2 BALANS PER 31 DECEMBER.....	6
3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN	7
4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING	8
5 SPECIFICATIES VAN DE POSTEN OP DE BALANS	9
6 OVERZICHT VAN ONTVANGEN DONATIES EN GIFTEN 2016	10
7 PERSONEELSKOSTEN	11
8 VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING 2016.....	12
9 CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT.....	13

VOORWOORD

Voor u ligt het Financieel Verslag 2016, waarin opgenomen het Bestuursverslag 2016 en de Jaarrekening 2016 van stichting Leren van Elkaar.

De doelstelling van de stichting is het verbeteren van de kwaliteit van leven van kansarme boeren in tweede en derde wereldlanden. De stichting tracht haar doelstelling te verwezenlijken door het opzetten en ondersteunen van projecten waarin het stimuleren van kennisuitwisseling en het motiveren van de zelfwerkzaamheid bij het in de praktijk brengen van de tijdens de uitwisseling opgedane kennis en vaardigheden centraal staan. De stichting heeft uitdrukkelijk niet tot doel het maken van winst.

Op 1 januari 2016 is het 3^e project 'Leren van de Besten' van start gegaan.

Samenvattend kan worden gesteld dat grote groepen families nu niet alleen zelfvoorzienend zijn, maar zich ook, voor de eerste keer in hun leven, inkomen verwerven door het verkopen van overschotten.

Eind augustus 2015 is het 2^e project afgerond. Voor een gedetailleerde weergave van de behaalde resultaten verwijzen wij naar de op verzoek beschikbare eindrapportage.

Namens het bestuur van Stichting Leren van Elkaar,

Jan van Zijl (voorzitter)

1 BESTUURSVERSLAG

1.1 3^e project 'Leren van de Besten', beknopte beschrijving

De in 2016 aan de NGO Pachamama Raymi verstrekte donaties hebben betrekking op het 3^e project 'Leren van de Besten' dat op 1 januari 2016 van start is gegaan en op 31 december 2018 zal worden afgerond.

De uitvoering van het 3^e project 'Leren van de Besten' is in handen van de **NGO Pachamama Raymi, een stichting zonder winstoogmerk, die kantoor houdt in Cusco, Peru. Deze organisatie wordt geleid door Wim van Immerzeel, de man die de methode Pachamama Raymi heeft ontwikkeld en daarna heeft verbeterd middels het opzetten en uitvoeren van projecten in Peru, Bolivia, Guatemala en Chili.**

Door de uitvoering van het 3^e project 'Leren van de Besten' worden 3 doelstellingen gerealiseerd:

- **het duurzaam verbeteren van de preventieve gezondheidszorg (verbeteren van voeding, huisvesting en hygiëne);**
- **het duurzaam herstel van het ecosysteem en het ontwikkelen van de economie (aanleg van bossen, herstel van weidegronden, verbetering van de opbrengsten uit veeveelt en akkerbouw);**
- **het duurzaam versterken van de eigen cultuur en de sociale netwerken (vormen van juryraden en kennisnetwerken).**

Door middel van wedstrijden wordt de doelgroep gemotiveerd om allerlei activiteiten uit te voeren, waardoor ze zich nieuwe vaardigheden en beheermethoden eigen maakt.

Tijdens de uitvoering van het project wordt de voortgang gevolgd door op regelmatige basis vast te stellen welk deel van de doelgroep zich een bepaalde activiteit eigen maakt en daardoor haar kwaliteit van leven daadwerkelijk verbetert.

Het werkgebied omvatte het grondgebied van 5 dorpjes, gelegen in een district van het departement Cusco. De totale bevolking van deze dorpjes, ruim 560 boerenfamilies (ongeveer 3.000 mannen vrouwen en kinderen), vormde de doelgroep.

Bij de selectie van het werkgebied is uitgegaan van de Human Development Index (de 'Armoede Index'), zoals die door de Verenigde Naties voor alle 1.836 districten van Peru is bepaald. Het district waarin het werkgebied is gelegen, maakt deel uit van de groep '5% armste districten van Peru'. Voor aanvang van het project leefde ongeveer 50% van de doelgroep in 'extreme armoede', een percentage dat schril afsteekt tegen het landelijk gemiddelde van 18%. 40 tot 60% van de kinderen tussen 0 en 5 jaar was chronisch ondervoed.

Door het project worden twee Millennium Doelstellingen van de Verenigde Naties gerealiseerd, te weten:

- de grootste armoede en honger uitbannen;
- actief werken aan een duurzaam milieu.

Het project levert aan twee Millennium Doelstellingen een relevante bijdrage:

- het bevorderen van gelijke behandeling van mannen en vrouwen, door vrouwen meer zeggenschap te bieden;
- het terugdringen van de kindersterfte.

Door de uitvoering van het project wordt de kwaliteit van leven én het toekomstperspectief van de doelgroep ingrijpend verbeterd.

Het bijzondere van het project is dat gebruik gemaakt wordt van de methode Pachamama Raymi. Deze methode combineert 'leren van elkaar' (*peer-learning*) met het genereren van een positief en realistisch toekomstperspectief, dat wordt gerealiseerd door zelfwerkzaamheid en onderlinge saamhorigheid. De doelgroep neemt deel aan wedstrijden en wordt op die manier gestimuleerd om door middel van zelfwerkzaamheid een nieuwe aanpak van huishouden, landbouw en veeteelt te implementeren. Tijdens de wedstrijden worden boeren en boerinnen uit de dorpen binnen het werkgebied, opgeleid door middel van studiebezoeken aan families en dorpen die de noodzakelijke veranderingen al hebben doorgevoerd. Tijdens hun bezoeken zien de deelnemers op welke manieren ze meer en meer gevarieerd kunnen produceren en daardoor de ondervoeding van hun kinderen kunnen verminderen. Daarnaast leren ze hoe ze hun inkomen kunnen vergroten en hoe ze hun huisvesting en hygiëne kunnen verbeteren.

Na terugkeer in hun eigen dorp, passen deze boeren en boerinnen de 'best practices' toe in hun eigen situatie. Volgens het principe 'goed voorbeeld doet goed volgen', worden deze best practices vervolgens overgenomen door families die niet deelnemen aan de studiebezoeken. Boeren-experts, die door de projectorganisatie worden ingehuurd, begeleiden de families in dit proces.

Aan het eind van elke wedstrijd worden de families en dorpen die de meeste vooruitgang boeken, beloond met aantrekkelijke prijzen. Overigens is het zo dat iedere deelnemer wint, omdat alle deelnemers duurzame veranderingen doorvoeren waardoor hun kwaliteit van leven verbetert. Elk van de wedstrijden neemt ongeveer 6 maanden in beslag.

De resultaten die zijn behaald met het 2e project 'Leren van de Besten' hebben duidelijk aangetoond, dat een projectduur van 3 jaar voldoende is om **het zelfvertrouwen en de daadkracht van de doelgroep zodanig te stimuleren dat zij in staat is om, zonder verdere hulp van buitenaf, het gebruik van haar hulpbronnen én de kwaliteit van haar leven verder te verbeteren.**

STICHTING LEREN VAN ELKAAR, ROTTERDAM

1.2 Financiële uitkomsten van het boekjaar 2016**Algemene opmerkingen**

Het 3e project 'Leren van de Besten' is op 1 januari 2016 van start gegaan en zal 31 december 2018 worden afgerond.

Financiële uitkomsten 2016

De financiële uitkomsten van het boekjaar 2016 zijn in relatie tot het boekjaar 2015 als volgt samen te vatten.

	2016	2015
	€	€
Baten		
Aan het boekjaar toe te rekenen donaties	164.837	127.420
Rentebaten	406	578
	<u>165.243</u>	<u>127.998</u>
	.....	.....
Lasten		
Donaties aan project 'Leren van de Besten'	94.784	158.631
Kosten fondsenwerving, waaronder training	4.054	16.653
Kosten accountantscontrole en overige kosten	3.411	4.454
	<u>102.249</u>	<u>179.738</u>
	.....	.....
Batig, respectievelijk nadelige saldo	<u>62.994</u>	<u>(51.740)</u>

De financiële positie is als volgt samen te vatten:

	31-12-2016	31-12-2015
	€	€
Activa		
Liquide middelen	73.802	68.160
Overige vorderingen	12.336	98
	<u>86.138</u>	<u>68.258</u>
Schulden		
Vooruit ontvangen donaties	(18.500)	(64.000)
Crediteuren	(354)	0
Nog te betalen bedragen	(3.384)	(3.352)
	<u>(22.238)</u>	<u>(67.352)</u>
	.....	.....
Vermogen	<u>63.900</u>	<u>906</u>

1.3 Bestuurlijke voornemens en afsluitende opmerkingen

Samenstelling van het bestuur

1 september 2016 is de heer J.G.J. Boekestein afgetreden als penningmeester van ons bestuur. Hij is opgevolgd door de heer F.N. Maduro.

Voornemens

Het bestuur is zeer tevreden over de prestaties van NGO Pachamama Raymi. Het bestuur is eveneens zeer tevreden over de samenwerking met Mano, Bureau voor Maatschappelijke Ontwikkeling, Rotterdam. Mano levert door haar ervaring en expertise een wezenlijke bijdrage aan het succes van de projecten 'Leren van de Besten'.

Het bestuur heeft daarom besloten om de samenwerking met beide partijen te continueren.

Het bestuur ziet 2017 en de jaren daarna met vertrouwen tegemoet.

Afsluitende opmerkingen

Het eigen vermogen is vrij besteedbaar. In de statuten van de Stichting Leren van Elkaar zijn geen bepalingen opgenomen met betrekking tot het vormen van reserves met een beperkte bestedingsmogelijkheid.

Bij ontbinding van de Stichting wordt een eventueel batig saldo zoveel mogelijk besteed in overeenstemming met het doel van de Stichting, dan wel uitgekeerd aan een andere liefdadige instelling, zoals bedoeld in artikel 6.33 van de Wet Inkomstenbelasting 2001.

Rotterdam, 15 mei 2017

J. van Zijl, voorzitter

S.C. de Groot, secretaris

F.N. Maduro, penningmeester

N.A. Kaisbeek-Jasperse, bestuurslid

P. Romein, bestuurslid

STICHTING LEREN VAN ELKAAR, ROTTERDAM

2 BALANS PER 31 DECEMBER
(na resultaatbestemming)

	<u>2016</u>	<u>2015</u>
	€	€
A c t i v a		
Viottende activa		
Vorderingen	12.336	98
Liquide middelen	73.802	68.160
Totaal activa	<u>86.138</u>	<u>68.258</u>
P a s s i v a		
Eigen vermogen		
Reserves	63.900	906
Kortlopende schulden		
Vooruit ontvangen donaties	18.500	64.000
Crediteuren	354	0
Nog te betalen bedragen	3.384	3.352
	<u>22.238</u>	<u>67.352</u>
Totaal passiva	<u>86.138</u>	<u>68.258</u>

STICHTING LEREN VAN ELKAAR, ROTTERDAM

3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2016		2015	
	€	€	€	€
Ontvangen donaties en giften		119.337		120.420
Mutatie vooruit ontvangen donaties en giften		45.500		7.000
Totaal van de baten		<u>164.837</u>		<u>127.420</u>
Lasten				
Personeelskosten		-		-
Overige lasten				
- Donaties aan projecten	94.784		158.631	
- Kosten fondsenwerving	4.054		16.653	
- Accountantskosten	3.025		3.630	
- Overige kosten	386		824	
Totaal van de bedrijfslasten		<u>102.249</u>		<u>179.738</u>
Resultaat vóór financiële baten en lasten		62.588		(52.318)
Rentebaten		406		578
Batig, respectievelijk nadelige saldo		<u><u>62.994</u></u>		<u><u>(51.740)</u></u>

4 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

Algemeen

De Stichting Leren van Elkaar, KvK-nummer 24397168 is op 19 juni 2006 opgericht. Deze jaarrekening heeft betrekking op de periode 1 januari 2016 tot en met 31 december 2016 en is opgesteld in overeenstemming met de Grondslagen voor de jaarverslaggeving RJK C1 Kleine Organisaties zonder winststreven.

De baten en lasten worden toegerekend aan de periode waarop deze betrekking hebben. Baten worden slechts opgenomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd.

Verplichtingen en mogelijke verliezen, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen, indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

In afwijking van de akte van oprichting is er voor gekozen om geen CBF-keurmerk te behalen.

Het 3^e project 'Leren van de Besten' is 1 januari 2016 gestart en zal op 31 december 2018 worden afgerond.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.

Vorderingen

De vorderingen worden opgenomen tegen nominale waarde onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid. In de eerste kwartaal van 2017 is voor 2016 ten behoeve van dit derde project in totaal € 12.300 aan donaties ontvangen, welk bedrag in de baten van 2016 is opgenomen en als vordering op de balans geactiveerd.

Vooruit ontvangen donaties

De donaties in het vierde kwartaal, zijn tenzij expliciet voor 2016 bedoeld, gepassiveerd en in de balans opgenomen als vooruitontvangen donaties, in totaal € 18.500.

Schulden

Schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Schulden zijn gerangschikt onder de kortlopende schulden als deze binnen 12 maanden na balansdatum kunnen worden opgeëist en onder de langlopende schulden als dit niet het geval is.

5 SPECIFICATIES VAN DE POSTEN OP DE BALANS

	2016	2015
	€	€
ACTIVA		
Vlottende activa		
Vorderingen		
Nog te ontvangen giften	12.300	-
Rentevordering 4 ^e kwartaal	36	98
	<u>12.336</u>	<u>98</u>
Liquide middelen		
Bestuursrekening	37.523	28.562
Dollarrekening	103	202
Internetspaarrekeningen	36.176	39.396
	<u>73.802</u>	<u>68.160</u>
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Reserves		
Stand per 1 januari	906	52.646
Batig, respectievelijk nadelig saldo	62.994	(51.740)
Stand 31 december	<u>63.900</u>	<u>906</u>
Kortlopende schulden		
Vooruit ontvangen donaties	<u>18.500</u>	<u>64.000</u>
Nog te betalen accountantskosten	3.025	3.025
Crediteuren	354	0
Overige nog te betalen bedragen	359	327
	<u>3.738</u>	<u>3.352</u>

STICHTING LEREN VAN ELKAAR, ROTTERDAM

6 OVERZICHT VAN ONTVANGEN DONATIES EN GIFTEN 2016

Ontvangen 2015 voor 2016	Baten 2016
Stichting CCHO-Beheer	25.000
Van den Dool stichting	10.000
Ella Kalsbeek en Jan van Zijl	8.000
Dr. Hofsteestichting	5.000
Stichting Anna Muntz	4.000
Ronald Duyvestein	3.000
ASN Foundation	5.000
Diaconie 's Gravenzande	2.000
Jarikin	2.000
	64.000

Ontvangen 2016 voor 2016	Baten 2016
Stichting de Hooge Woert	10.000
STICHTING 'T TREKPAERT'	25.000
Femi Foundation	30.000
BOS FLOWERBULBS	2.500
Uno Foundation	73
Afscheid Jan van Zijl	2.555
WM Star	50
SHARE4MORE	15.000
Hr A H M de Jong	30
Westerhonk collectief	1.379
Tax Consultants International B.V	250
Diaconie 's Gravenzande	700
Hervormde gemeente	1.000
	88.537

Ontvangen 2017 voor 2016	Baten 2016
Streekverband De Tien	12.300
	12.300

Totaal	164.837
---------------	----------------

Ontvangen 2016 voor 2017	Baten 2017
Ella Kalsbeek en Jan van Zijl	8.000
Stichting Anna Muntz	3.500
MICHIEL VASTGOED	5.000
Jarikin	2.000
	18.500

STICHTING LEREN VAN ELKAAR, ROTTERDAM

7   PERSONEELSKOSTEN

Geen van de (oud)bestuurders ontvangt een salaris en/of onkostenvergoeding.

Rotterdam, 15 mei 2017

J. van Zijl, voorzitter

F.N. Maduro, penningmeester

S.C. de Groot, secretaris

N.A. Kalsbeek-Jasperse, bestuurslid

P. Romein, bestuurslid

STICHTING LEREN VAN ELKAAR, ROTTERDAM

8 VOORSTEL RESULTAATBESTEMMING 2016

In het jaar 2016 is een batig saldo behaald van € 62.994.

Het bestuur stelt voor dit batig saldo 2016 toe te voegen aan de reserves ter dekking van de kosten in het resterend deel van het project.

Dit voorstel is reeds in de jaarrekening 2016 verwerkt.

OVERIGE GEGEVENS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het bestuur van Stichting Leren van Elkaar te Rotterdam

Q ACCOUNTANTS &
BELASTINGADVISEURS

Kerkenbos 1075 Q
6546 BB Nijmegen

Postbus 31255
6503 CG Nijmegen

Tel. 024-34 89 900
Fax 024-34 89 909
info@qaccountants.nl

QACCOUNTANTS.NL

A. Verklaring over de in het Financieel verslag opgenomen jaarrekening 2016

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2016 van Stichting Leren van Elkaar te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit Financieel verslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Leren van Elkaar per 31 december 2016 en van het resultaat 2016 in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 'Kleine Organisaties-zonder-winststreven'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2016;
2. de staat van baten en lasten over 2016; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Leren van Elkaar zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het Financieel verslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het Financieel verslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 'Kleine Organisaties-zonder-winststreven' vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 'Kleine Organisaties-zonder-winststreven' en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening. Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 'Kleine Organisaties-zonder-winststreven'.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor kleine rechtspersonen C1 'Kleine Organisaties-zonder-winststreven'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Wij verwijzen u voor een nadere toelichting op onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening naar het document https://www.nba.nl/Documents/Tools%20Vaktechniek/Standaardpassages/Standaardpassage_nieuwe_controletekst_niet_oob_variant_%20Nederlands.docx op de website van de NBA.

Nijmegen, 24 mei 2017

Q accountants en belastingadviseurs B.V.
namens deze

G.L. van Vuuren RA